

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	— áll.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	10 kor.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	1
		Egy óra	70
		Egy óra	70

Egyösszam ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Herr von Frászék . . .

Írta: **ifjabb Móricz Pál.**

Szép magyar nemzet törd össze az ezereztendő dicsőségű aranyozott czimeredet. Ragyogós szemű asszonyaiddal varrass koldus tarisznyát és halotti szemfedőket a nemzeti lobogódból. Az alkotmányos komédiázásnak vége. Az áltatásnak vége. A reménykedésnek vége. A chlopy kintinból egész meztelen mivoltukban viczorognak, üvöltöznek feléd a szőrös testű, kajjalábu Herr von Frászok és egyéb Bolfrászok. Csörtetik a panganétjokat. Mellőket kidűtve pökdösnek a magyarra, mert a magyar nemzet szívére már rég éhesek ezek a kannibálok, a kik csámcsogva lesik a pillanatot, midőn nyársra huzhatják azt. Most mintha ütött volna nekik ez az óra . . . Mert az osztrák császári ház kergült udvari cselédségének ármánykodása ideig óráig diadalmaskodni látszik egy nagy nemzet akaratával szemben, midőn a chlopy táborban igazi császár metszéssel metszették el a szeretett öreg király szívét a magyar nemzet hűségese szívéből, mely önvérével táplálta és táplálja a Habsburgok megviselt szervezetét. A leggonoszabb ellenségei a Habsburgoknak tehát azok az udvari cselédek, a kik chlopyban a magyar királyt játszották ki ütőkártyául a magyar nemzettel szem-

ben, amidőn ezzel az öreg fejedelemmel, egy szomorú órában, aláírták és világgá bocsájtatták az itt következő „Hadparancsot.“

„Fontos államügyek vettek igénybe abban az időben, a melyet oly szívesen szenteltem volna a 7. és 12. hadtest ezidei hadgyakorlatainak. Miután ő császári és királyi felségét, Ferencz Ferdinánd lovassági tábornok urat biztam meg helyettesítesemmel, az ő jelentései által folytonos tudomással bírtam a hadgyakorlat lefolyásáról és megelégedésemre szolgált, hogy ő császári és királyi fenségétől a hadsereg két hadtestének, valamint a magyar honvédség bevont nagyobb csapatsteinek összállapotáról és felmutatott eredményeiről csak dicséretet és elismerést hallhattam. Jelen levén a galiczai nagyobb lovassági hadgyakorlatokon, meggyőződhettem azoknak tanulságos alapjáról, vezetéséről és keresztülviteléről, valamint az összes résztvevő csapatok kitűnő állapotából és a felmutatott eredményekből újból meggyőződhettem és ítéletemnek biztos alapot nyerhettem összes haderőm minden részének katonai értékéről, valamint odaadás-teljes munkaöröméről és egyértelmű együtt működéséről. A fennálló és **kipróbált intézményekhez annál inkább kell és akarok ragaszkodni.** Nevezetesen **hadseregem** — a melynek szilárd szerkezetét egyoldalú törekvések ama magas feladatok félreismerésével, a melyeket az a monarchia mindkét államterületének javára betölt, alkalmasak volnának megglazítani, — **tudja meg, hogy én soha sem adom fel azokat a jogokat és jogosítványokat,** a melyek az ő legfőbb hadurának biztosítva vannak. Maradjon hadseregem **közös és egységes,** a

milyen most, maradjon az az erős hatalom az osztrák-magyar-monarchia megvédelmezésére minden ellenség ellen. Egész haderőm esküjéhez hiven fog előrehaladni a komoly kötelességteljesítés útján, áthatva az egyetértés és harmónia ama szellemétől, a mely **minden nemzeti sajtóságot tisztel** és minden ellentétet megold, a minden néptörzs különösebb előnyeit a nagy és egész javára értékesíti.

Chlopy, 1902. szept. 16.

Ferencz József, s. k.

Szomorúak és beláthatatlanok a következményei ennek a hadparancsnak, mely a kaszárnyák szemétdombjára dobja a magyar alkotmányt, a magyar nemzeti jogokat és dermedt hűdséggel vágja orczánkba: tinektek hadseregetek nincsen. Tinektek hadseregetek nem is lesz. Tinektek jogaitok és jogosítványaitok nincsenek ehez a sereghez. Ennek a nyelve, lelke továbbra is osztrák német marad; hisz ennek a sárga fekete zászlója alatt, ennek a „Gottterhaltés“ himnusza mellett érvényesülhet minden nemzeti sajtóság. És igazán érthetetlen, hogy még követelődzni mer ez a magyar! Hát nem zsinóros nadrágot visel abban a hadseregben a magyar fiú, a midőn az édes szüleiháztól a kaszárnyákba húszárnak, bakának elviszik! . . . De meg aztán kifajta, mifajta ez a magyar? Voltaképpen és igazán diban közönséges, komisz Kossuth kutya, mind-

Ur Daróczi bátyánk.

Hiszem nem mondom én ezzel a fenti czimmal, mintha szegény lett volna némely része a híres Daróczi hadnak; sőt ellenkezőleg.

Mert bizony az is megtörtént úgy tavasz felé, hogy negyven kis borjuicska siratta legelőre hajtott anyját egyik másik Daróczi udvarán; de ur mindazonáltal csak ez az egy került ki közülök hosszú esztendőig. Értvén az ur alatt collegiumot járó embert.

Mert soha sem volt ez a familia kapaszkodó vagy rávágó, mint teszem azt a Lenték, Fodorok; a kiknek az Istenházában is a legelső szék kellett. De lám Daróczi János bátyánk mindég azt felelte, mikor a pap, a kurátor unszolták a szék vétellel, pedig presbiter volt, meg szenátor is a mellett; azt mondta, hogy: „Nem veszek még széket tiszteletes uram, nem olyan rátartók a mi asszonyaink, hogy ilyen előre vágynának.“ S a mint hogy oda is jártak egész a kór alá a Daróczi familia selyemruhás, piros arcú szép asszonyai, partás sugár leányai; varrott fehér zsebkendővel a kezünk-

ben, — a miről dehogy vetették volna fel a szemőket ezért a világot — s oda járnak mind a mai napig.

De azt mégis megeselekedte János bátyánk, hogy ámbár hat fiuval áldotta meg az Isten, a legidősebbet, a ki szintén János néven neveztetett s bátyja volt az én nagyapámnak, mikor az itteni iskolát végig járta, felpakolta egy ekhós szekerre s beszállította a mi kalvinista Rómánk és collegiumának árnyékába, rábizva, hogy csak szedjen össze a tanulmányokból annyit, a mennyit csak elbir, de mindazonáltal óva intette a Hatvani féle professzoroktól; mert hiába no, hiába, az ördöggel nem jó tréfálni.

Az esztendőök teltek egymás után, közbe-közbe üzengetett haza János urfi s a mi pénz a házkörül meg akadt heverő marhából, ebből-abból — mind elvándorolt az Debreczenbe, válasz gyanánt az üzenetre. Mig egyszer aztán maga jött a diák üzenet gyanánt. — Kicsapták — kitiltották őtet is az iskola falai közzül ama híres „Csittvári Krónika“ révén; sok ifju ember jövőjét megsemmisítette, édes álmai reményeit szélylyel tépte akkor ez a dolog, de a tűzhalálra

ítelt művek, az eltiltott dalok nem vesztek el, ki ki elvitte magával azt a részt, a mit megmenthetett.

Igy hozta haza Daróczi János bátyánk is ama nevezetes Czenkné historiáját, kik a menyország tornáczába jutva, elmés ötletekkel, vissza vágásokkal letorkolja az őt beengedni nem akaró szenteket.

Páratlan elmességű paszillus volt ez, tiszta tüköre a calvinista diák olykor csipős, néha borsos, de mindenkor talpraesett humorának.

Meglett ember volt már urambátyám, mikor hazakerült, tanulmánya félbemaradt, szántáshoz-vetéshez már ekkor nem értett, kénytelen kellett felvállalni a neki felajánlott hivatalt, halott kém lett.

— De szomorú hivatala mellett is ráért az öreg halál madár a tréfára hivatásában pontos, komoly — a jobarátok közt nótakezdő, vidám igazi hajdu volt ő.

De hát könnyű volt az abban az időben, mert teszem azt, János bátyámnak, úgy alkonyattájba a mint künn tanyáztak karikába a fél tizedből valamelyik kapu előtt, eszébe jutott hogy: „Ejnye ni jó volna kivágódni a ződág kocsmába.“ Híres mulató hely volt ez akkortájt kinn volt a város-

hány! Örvendjenek, hogy tehát ezt nem vágjuk a szemökbe! Sőt annyira megtiszteljük őket, hogy a hadseregünk számára vagyonát, vérét elfogadjuk, a hol azután a többi cigány, szlovák és egyéb cseremiszt néptörzsekkel együtt értékesíthetik előnyeiket a nagy és egész javára . . .

De mit fő ytassam tovább! Midőn még önálló nemzetvoltunkat is tagadóba veszi a kétféjű sas tollával firkantott hadparancs és a cigánynyal egysorba helyez minket, ekkor minden áttatásnak vége. És nyilvánvaló, hogy miként 1848-ban művelték, úgy mostan is forradalomba akarják kergetni a saját jogai mellett kitartó nemzetet, hogy azután a Jellasicsok vezetésével vérszopó banditákat uszítsanak ránk a magok plundráját biztos távolságban tartó Herr von Frászok.

Hát jól van! Mi nem térünk ki eme nehéz megpróbáltatások súlyos és fájdalmas csapásai elől sem. Nem engedjük összetörni nemzeti önállóságunk czimerét. Nem varratunk koldustarisznyát, sem halotti szemfedőt nemzeti lobogónkból, hanem ha eddig pártokra szakadozva tusakodtunk egymással, most kézfogva egyesülünk. És egy táborat alkot minden igaz, minden becsületes magyar. Ez a tábor a nemzeti függetlenségnek felséges tábora lesz, mely az alkotmányos jogaihoz sziklaszilárdon ragaszkodva, királyát még e szomorú körülmények között is tisztelve, készséges végsőkig küzdeni az armány ellen, a Herr von Frászék

tól tavolacska. Hát ilyenkor nem igen akadt a jó tervnek elrontója; hogyha pedig akadt mert voltak ám olyan kardos asszonyok, a kik nem jó szemmel nézték az urambátyámék gyakori kivágódását, ha volt olyan ember, mondom, a ki zivatartól tartva azzal mentegetődzött hogy így meg úgy dolga van. Jól van hát nem erőltették; de arra sem volt rest urambátyám, hogy néhány magához hasonló jókedvű magyarral éjszaka haza jött, s az itthon maradt szorgalmas gazdának kazlát vagy boglyáját felborították, sertés olát odább taszították, legyen neki másnap is mit dolgozni. Sőt még olyant is megeselekedett, hogy a kint alvó gazdát agyastól elszállította a kompániával olyan ovatosan, hogy csak a tett helyen ébredt fel, így aztán még is részt kellett neki a muriba venni, s még azonfelül az ágyát is, ha csak nem akarta ebadóba vetni, haza kellett cipelni.

Hanem hát ez még mind semmi a Sisáriné asszonynének tyukjaihoz; annak a heczennek már csakugyan Józsa Gyuri cselekedte mását.

Valami ilyen stiklijét beszéltek uram, bátyámnak, az asszonyok meg zugolódtak, hogy így hogy úgy őket soh se híjják el; magok nyelnek falnak, esznek isznak, nekik meg azt se mondják bakfitty.

— No csillagom, mondja urambátyám a leggyorsabban pergő nyelvűnek, Sisárinének soh se busulj, gyertek ki ma este egynehányan tik is, úgy is sok dolgot adunk ma a csaplárosnének, jó neven veszi ha segítetek neki.

pökhendi és gyűlölködő hada ellen, a kik, midőn a szeretett öreg király szivét a magyar nemzet hü szivétől elmetstették és elmetstzeni törekednek, a felséges urunk legveszedelmesebb, orvulgyilkoló ellenségének mutatják be magokat; mert hisz a magyar vér táplálja és tartja fent századok óta a Habsburgok megviselt szervezetét.

Csendes elmélkedések.

Irtta: Nagy István kémeri ref. lelkész.

Tehát a magyar király ismét elment Magyarországból! Ugy lehet, hogy az osztrák császár ha akar sem tud magyar király lenni. Ugy beszélnek, hogy vissza se jön többet, Magyarországon az ő hü népének a lelkét megbékíteni. Legyen a mi lesz. S egyszerre többet követel, mint egy egész nemzet. A nemzet hallgasson el minden jussal, óhajával, szegyenével, gyalázatával, inségével, nyomorával, csak hogy a király szivében ne legyen keserűség. Otthon, osztrákországban nyugodtan bevarja, míg a magyar nemzet töredelmes bűnbánattal királyának engesztelésére önmaga nyújtja ajánlékul lelke legszebb, legjogosabb eszményeiről való lemondását.

A kínos csend alatt kínosan tépelődik a hazafi lélek vajon így lesz é? Vajon a hirtelen elalvó magyar lelkesedés, felbuzdulás fellobbanása volt é az, a mit eddig latunk, vagy a néha szunnyadó, de élni soha meg nem szünő nemzeti erő feltámadása é, mely az életöszöntől sarkalva minden akadályt attör és minden poklokon keresztül diadalmaskodik?! . . . Küzdelme mint mindig, most is szörnyű nehéz, mert nemcsak Ausztria az, melyet visszakell szorítani, hanem saját fiait is lekell győznie, kik a nem-

Kimentek oszt, s várták a jó szerencsét, hogy lesz — mi lesz.

Egyszer az embereknek nyoma vész, a koresmarosné meg készíti a tűzhöz a kopó vizet. — Mikor aztán a koppasztásra került a sor, az egyik asszony is a másik is azt mondja:

— Ejnye, nézzétek csak, szakasztott olyan ez, mint az én sárga tyukom, e meg mint az én bóbásom, mondja a másik. De hát még azóta nem jártak volna meg a várost, ezzel vigasztalták magukat. — Mikor készen lett a paprikás, bevitték a párolgó tálat, unszolták az emberek bezzeg:

— Komámasszony — sógorasszony — ugy egye, mintha a magáét enné.

Hanem azt szerettem volna én hallani, a mit másnap reggel urambátyámnak kívántak az asszonyok, mikor kitűnt, hogy elveszték örökre a magtyukok az ülről. — Tudom mondták, hogy valjék egészégére.

De még a házigazdáknak is szűk lett Macedonia, mikor ki sült, hogy ők adogatták lea drága kincseket az ülről.

Ugy vagyok én ezekkel a régi történetekkel, mint mikor keskeny réti ösvényen járva szakítunk az utra hajló virágocskákból, s otthon félre dobva elfeledjük, s csak mikor a tél komor, ködös napjaiban rátalálunk, akkor látjuk, hogy milyen szép volt, meg milyen illatos.

Deák Juliska.

zet szent törekvéseinek magokat ellenszegenek, hazafiatlanságból é, vagy meggyőződésből, azt majd a történelem fogja elbírálni, a nemzet küzdelmére azonban ez egészen közömbös.

A multakhoz fordulunk vigasztalásért, bátortásért.

Csaknem az egész nemzetnek, még saját partja nagy részének a meggyőződésével is ellentétben, gróf Tisza Istvánnak az „erős kéz” politikája volt és az ma is a hitvallása. Ilyen szellemű meg bizással jött haza királyi urától a nemzet gyűlésébe. Meg sem állhatott.

Enek a hidegeszü, a politikában a nemzeti aspirációkkal mindig rideg ellentétben álló nagy urnak ott látjuk az előképét az 1830-as évekből a szintén nagy eszű és tudomány gr. Dessewffy Auréban, a ki az 1820-as évek elején felebredt és már ekkor titáni erőfeszítéssel ugyan, de lépésről lépésre előnyomuló nemzeti szellem elfojtására, visszaszorítására mar ekkor szintén az erős kormányt ajánlotta, vagyis az erőszakot. Nagy esze mellett sem a legkisebb része sem a nemzeti nagyatalakulás irányításában, a modern államot alkotó nemzet vezetésében. Aki nemzetét meg nem érti, vagy szent napjaiban azzal együtt nem érez, az soha se lehet a nemzet vezére minden nagy elméleti képességei mellett sem.

Tisza után jön nagy uri göggel és azzal a vállalkozással, hogy egy egész nemzetet lever, egy horvát granicsar, kinek már nem politikai meggyőződése mas, mint a magyar nemzeté; hanem egyenesen szive lelke; ez volt gróf. Khuen Hédervary. Ez az ur ma a 20-ik század elején, a hódító demokratizmus eszméi, a nepjogokért teljes öntudattal vivott rettenetes harcok hullámai között épen úgy áll a nemzettől idegen lelkével, akár p. o. egy Pálffy Fidélfő kancellár a mult század 30 éveiben, a ki magyarul nem tud, nem is akar beszélni, a kinek nincs érzeke nemzete törekvései iránt, nincs más csak megvetése, gyűlölete és a kiben megvolt az akarat, csak tehetsége hiáhyzott hozzá, hogy magas állásából az addigi összes nemzeti vívmányokat megsemmisítse. Avagy hozza méltó előzője 1848-ból br. Récsey Ádám, a gaz Jellasics kebelbarátja, a ki a kivivott alkotmányosság ragyogó napjaiban magyar ember letére (?) miniszteri ellenjegyzés nélkül, tehát törvénytelenül elfogad az osztrák császártól Bécsben székelő magyar (!?) „minister ellneki” hivatal, a mint ő maga irta gyönyörű magyarsággal. Az országyűlés vádjával koreset alá vette.

Azt hallottuk legközelebb, hogy gróf Tisza István a nemzeti jogokért harczólokat, mint forradalom szitokat már is golyóval és akasztófavál fenyegette. Hiába! A vér nem válik vízzé. Az osztrák kormány, mert az addig kizárólag méltóságot képező főispánokat nem látta elégnek a felébredt nemzeti szellem megtörésére, 1845-ben főispáni helytartókat, ugynevezett adminisztrátorokat állit a megyék élére. E gyűlölt hivatalban egy sem maradt olyan szomorú emlékü, mint Biharmegye adminisztrátora, Tisza Lajos, gróf Tisza István nagvapja, a ki a megyegyűléseken a maga akaratát, alárendeltjeivel erőszakosan határozattá emelte, az ellenmondókat, hajdukkal, katonákkal vágatta, a megyegyűlés termét csatatérre változtatta. Am neki is menni kellett, ő elmúlt, hanem az elmúlt nemzeti szellem 1848-ban diadalmaskodott.

Aztán akadnak, de mindig a nagy urak, a mágnások között, még szomorubb alakok, 1848-ban és 1861-ben hazaárulók, nemzetgyilkosok, hóhér szerepre, az élni akaró nemzet megfojtására vállalkozók. E diszes társaságból kerülnek ki a muszkavezetők,

kik egy nemzet, egy legyilkolni akart nemzet legszentebb szabadságharczának leverésére durva zsoldosok százezreit hozzák saját hazájok ellen. Sőt önmagok is fegyvert fognak, csapatokat vezetnek (telik nekik, e haza földjéből, sok kincseiből nekik, a hazaárulóknak, nemzetgyilkosoknak jutott sok) a magyar szabadságharcz leverésére. . . A futó betyár, Rózsa Sándor, ki talán egy talpalatnyit sem mondhatott a magáénak hazája földjéből, a hozzá hasonló szegény legények számottevő csapatával siet hazája védelmére; gr. Szirmay István pedig sereget szervez és az osztrák, meg a muszka hadakkal együtt harczol a magyar ellen. A dicső cselekedet ime vonzó! „Dicsőséges nagy urak,” mint gr. Eszterházy Miklós, gr. Pálffy Mór, gr. Keglevich Janos, gr. Forgách Antal, no és még több ilyen mágnások 1849 ben kiáltványban fordulnak Magyarország nagy uraihoz, hogy szervezzenek és vezessenek csapatokat a nemzet szabadságáért harcolók ellen.

Micsoda ördögi lélekkel örvendhettek e disz magyarok, mikor az ő hazájok, mint ezer sebből vérző és megkötözött oroszán ott feküdt némán az imádott orosz cászár és bálványozott osztrák császár lábai alatt! És micsoda sátni düh foghatta el e pokol fajzatjainak a lelkét, kik jogot a mágnásokén, a zsarnokságén kívül elismerni nem akarnak, a mikor 1859-ben újra virradni kezdett a fekete gyászba borított szerencsétlen hazafelett!

És hóhérmunkára, nemzetük eltaposására, legigázására még egyszer előbujnak sőtét oduikból, a hova az 1861-ben felébredt nemzeti közszellem ereje őket visszazsorigította, a mikor a kiegyezés nem sikerülte után az abszolutizmus 1861 től 67-ig provizoriumot tart. Ujra vállalkoznak a nemzetet, löporral, golyóval, akasztófával kormányozni, igába törni magyar eredetű, de osztrák nevelésű és lelkű mágnások, mint gr. Forgách Antal, Eszterházy Mór és Pálffy Mór, a hazaárulóknak ez utóljára maradt három leggyűlöletesebb, utálatosabb alakja. Övék a nemzet megvetése, átka, a bosszuló Isten ítélete; a nemzeté az élet, a szabadság!

Egy nemzetet, míg Isten nem akarja, sem cselszövénnyel, sem erőszakkal megölni nem lehet! Ott kísértének, mint közvetítők az újra felvett kiegyezés tárgyalásainál az u. n. konzervatívok, hazafias lélekkel talán, de a nemzeti haladás, a nemzeti lét követelményei iránt érzéketlen szívvel. Nem akarnak tudni a jogfolytonosság elvéről, mintha a nemzet 1848, vagy 49-czel elvesztette volna jogait; kiakarják törölni a történelemből a 48-ai és 49-et és a 47-iki alapon, tehát a rendi alkotmány visszaállításával akarnak kiegyezést csinálni nemzet és uralkodója közt. Rokonszenvet nem képesek magok iránt kelteni; sőt akkor a nemzet gyűlölte, az uralkodó elejtette. Egy nemzetnek, a melyben van életerő, életképesség, a mely tehát ezzel az életerővel ösztönszerűleg haladni akar, a mult hagyományain élőködő, inkább visszafelé, mint előre menő konzervatívok vezérei soha nem lehetnek.

Meggyőződésem azért ez: A mint az egyeseknek, úgy a nemzeteknek is ki van szabva Istentől élet idejük. Lehet, és én ettől halálosan rettegek, hogy a magyar nemzet elért oda, a hol jön a vég. De ha Istennél még van számára élet adva, akkor az a jó Isten erőt is ad neki az élethez. És akkor akár földi, akár pokolbeli hatalmasságok hasztalanul törnek ellene. Akkor elszenderülhet még egyszer a most hatalmas erővel megmozdult nemzeti közszellem. Leszerelhet az országgyűlési függetlenségi párt; elállhat nemzeti jogainak követelésétől ez időre maga a nemzet. De mindez csak álom, mely elmúlik, melyből van fel-

ébredés. A nemzeti ujja születés 25 év alatt ment végbe az országgyűléseken: 1823—1848-ig.

De ez alatt mily keserű, milyen emészto küzdelmei voltak a nemzet fiainak! Hány-szor leverték! de mindannyiszor ujult erővel keltek fel, míg nem végre 1848 márczius 3—14, 14 reggelén a pozsonyi országgyűlésen, 15-én délelőtt a pesti népgyűlésen diadalmat vet: a felébredt nemzeti erő.

Hát nem államférfi, de vak, bolond az, a ki egy élni akaró nemzetnek utjába áll. És gyáva az a nemzet, mely ilyen utonállók előtt meg hátrál.

Levél Nagyszébenből.

Holnap nagy ünnepes lesz Nagyszébenben. A szász parasztnép fiai és lányai gyűlnek össze az egész szász földről: Brassó, Segesvár, Medgyes és Nagyszében környékéről. — Lesznek 1500—2000-en, mind olyanok a kik az iskolából már kikerültek, de meg nem nősültek, illetve férjhez nem mentek. Ezek lesznek a szereplők. Völök eljönnek a szülék és testvérek is néző közönségnek.

Összegyűlnek azért, hogy a nagyszébeni iparosok helyi kiállítását megtekintsék, iparral, iparosokkal közelebbről ismerkedjenek, az iparüzésre és a honi helyesebben helyi ipar pártolására kedvet kapjanak.

De az összegyülekezésnek nem ez az egyetlen célja. Másik cél az, hogy testi ügyességeket a szász intelligentianak bemutassák és egymással egyenként, továbbá egyik község a másikkal versenyezzen, hogy kitünjön, ki az ügyesebb, ki az erősebb.

Délelőtt istentisztelet és összpróba; délután verseny, díjkiosztás; este több vendéglőben, kerthelyiségben összejövétel.

Az egész ünnepség költsége 2000 korona. Ebből 1600 koronát a két legnagyobb nagyszébeni szász pénztintézet: a takarékpénztár és a földhitelintézet adott. Figyelemre méltó, hogy nálunk hasonló esetben a város ad és a pénztintézetek, vagyis a részvényesek nem adnak, szászoknál ellenben a részvényesek adnak és a város nem ad.

Ennek a versenynek a célja az, hogy a paraszt népben a testi ügyességet a testtartást fejlesszék, az együttes működéshez szoktassák, egymás iránt türelemre tanítsák, a nemes versenyt felkeltsék a haszontalan idő töltéstől, kocsmázástól a fiatalság idejét és kedvét elvegyék, hogy a kocsmáros ne gazdagodjék és a földmives ne szegényedjék.

A versenyt akként készítették elő, hogy a nagyszébeni városi tornaegylet mindenek előtt megállapította azokat a gyakorlatokat, a melyeket e hó 20 án befognak mutatni.

Ezek jegyzékét elküldötte a szász egyházközségek előjáróinak és a városi tornaegyletnek. Minden városi tornaegylet a körülötte levő falvak szász tanítóit egybegyűjtötte, őket az említett gyakorlatokra megtanította. Ezután ezek a tanítók a saját falujokbeli fiatalságot gyakorolják be.

Mikor ezzel megvoltak, akkor négy-öt község fiatalsága egy-egy középponton fekvő községben gyűlt össze vasárnap délutánra és együtt gyakorlatozott. Az ilyen csoportos gyakorlatokon az intéző szerepét vitte a legközelebbi városi tornaegylet, ennek torna tanítója, elnöke stb.

Azok a városi tornászok, akik kirándultak a csoportos gyakorlatokra, hölgyek, úgy, mint férfiak egy sorban gyakorlatoztak a parasztiakkal, lányokkal; sőt a vezénylő torna tanár szavára a városiak csakugy neki vetköztek a tornázásnak, mint a falusiak t.

i. levetették kabátjokat és letették kalapjokat a nyári égető melegben, nem kérve, nem követelve semmi kivételt, semmi elnézést magoknak.

Érdemes a megemlítésre, hogy Brassó környékén a szász parasztnép a tornában oly gyakorlott, hogy ott csoportos gyakorlásra szükség nem volt. Ott minden faluban tornaegylet van és megüriént, hogy egy Brassóban tartott tornaverseny alkalmával Fekete-halom szász község fiatalsága vitte el a babért a brassói tornaegylettől: tehát, mint nálunk mondják, megverték az urakat.

Ez lesz a második ilyen nemű tornaverseny. Az első 1896. évben volt a medgyesi Róth száz éves születés napja emlékére. A százoknál Roth volt a tornázás megalapítója. Ekkor hat—hétszázan voltak jelen, míg most mint említettük ezeröttszáz—kétezen lesznek.

A városi tornaegyletek vezetői mellett a most tartandó verseny rendezése körül különösen sokat fáradoztak a tanítók és papok, a kik a helyett, hogy Vasárnap délutanonként a paplak kertjében a gyümölcsfák árnyékában pipáztak volna, künn voltak a tanárokkal az árnyéktalan mezőn és míg a tanítók volt tanítványikkal együtt tornáztak, addig a papok buzditották, lelkesítették ifju hiveiket.

Ezt az ünnepélyt nem csak annak lesz érdemes megnézni, a ki a tornázás iránt érdeklődik, hanem annak is, a kit a népviselet érdekel. A megjelenők mindnyájan szászul lesznek öltözködve, de ennek dacára egyik falu legényei és leányai sem lesznek úgy öltözködve, mint a többi faluból valók. A szász népviselet nagyban egy, de részletében minden falnál más.

Óhajandó volna, hogy a mi intelligentiánk hasonló érdeklődést tanúsítson földmives népünk iránt. — A mi népünk élénkebb, mozgékonyabb, mint a szász nép, minél fogva, ha intelligentiánk nem sajnálná a fáradságot és feláldozná Vasárnap délutáni kényelmét, — meggyőződésünk szerint többre lehetne menni, mint a szászok mennek. A kényelem feláldozásért kárpótlást nyujtana a nép szeretete. — Tudjuk mennyire ragaszkodik a nép azokhoz, a kiktől azt tapasztalja, hogy ő érette önzetlenül fáradoznak, de viszont tudjuk azt is, hogy mily kevesen vannak ilyenek, holott azt az árkot, mely az uri népet és a földmives népet elválasztja, jó volna lassanként tömőgetni. Most a mi fiatalságunk a kocsmá előtt tart tornagyakorlatokat és becsukás a győztes díjja. Vajjon később másként lesz-e?

Kossuth születése napja.

Hejh, ez a nap Kossuth Lajos
Születése napja!
Száll az öröm, szárnyaival
Az égboltot csapja.
Vagy nem öröm az a madár?
Hollómadár: bánat!
Kossuth Lajos, édes apánk:
Sóhajtunk utánad.

Kossuth Lajos, édes apánk:
Föld porában fekszel.
Tüzes könnyel megsirattunk —
Nem százszor: ezerszer!
Több vagy nekünk valamennyi
Koronás királynál.
Hajh mi lenne, jaj mi lenne:
Sirból ha kiszállnál!

A királynak áldozat kell:
A pénzünk, a vérünk.
És követ ad a legtöbbje,
Ha kenyeret kérünk!

Te csak adtál, csak áldoztál
A hazának mindent!
Édes apánk te vagy nekünk.
Óh a te neved szent!

Mi szent apánk: a síroznak
Ajtáját zörgetjük.
Nemsokára talán megint
A fegyvert csörgetjük!
Leszámolunk a szomszédal,
Az ősellenséggel.
Ezer éves nagy perünket
Nem döntöttük még el!

Ott az irás! Olvassátok:
Mi az ily per vége!
Egyik ország végromlása,
Másik dicsősége.
Ott az irás! Ércztáblára
Érczezel van felröva:
Elpusztul az egyik ország,
Karthágó, vagy Róma!

Kétféjű sas, karmait — hajb —
Kebelünkbe mártja.
Fogjon össze Magyarország
Valamennyi pártja.
Út az óra! Férfi és nő
A sikra álljon ki!
Kossuth apánk a sírjából
Szalljon ki, szálljon ki!

Puska ropog, ágyu dörög . . .
Nem lehet az másként.
Száll a turul — karmába' kard
Villog villámiásként.
Szent haragunk dörgő tüze
Az égboltot csapja.
Kossuth apánk, az lesz a te
Születésed napja!

Jánosi Zoltán.

NAPI HIREK.

Istentisztelet.

Holnap vasárnap a következő sorrendben tartatik meg: Nagytemplomban: Uray Sándor püspöki s. lelkész. Kistemplomban: K. Tóth Kálmán lelkész. Újtemplomban: Dicsőfi József lelkész, Ispotálytemplomban: Biró Ferencz h. lelkész. Csapókerti imaházban: Kovács János népisk. felügyelő.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet: Máté Károly segédlelkész végzi.

Nem gílt!

A magyar karácsonyt ünnepeljük. Ma van Kossuth Lajos születése napja. Es Kossuth Lajos volt a magyar Messiás. — Istentől bocsátott férfi, akinek „szájából kétélű hegyes tör származott” Az Úr Lelke volt ő rajta.

Azért kente meg őt az Úr, hogy egy beteg országot meggyógyítson, egy rab népet megszabadítson és a szegény magyarnak hirdesse az evangéliumot. Az Ő születése napja a magyar karácsony.

Es a mi örömünk édességébe keserűség vegyül ezen az ünnepen. Annyi keserűség, amennyi elég epévé tenni egy mézzé vált tengert!

Az az, hogy a dolgot még se nagyítsuk ennyire. Az a keserűség aligha ilyen nagy.

Nem szabad ilyen nagyak lennie. A szunyogot ne fujjuk elefánttá!

Valami kedves karácsonyi ajándékot kaptunk. Klopódiából (vagy honnét) érkezett. Mert Klopódi a nyomoruság híres-neves hazája. Megszólt a korona.

De melyik szólt meg a kettő közül? Az osztrák császári korona? Vagy a magyar királyi korona?

Sokan azt gondolják, hogy a magyar királyi korona szólt meg. És keseregnek. És „nem akarnak vigasztalást bevenni.”

De én azt mondom: tévednek.

Az a szó az osztrák császár szava és nem a magyar királyé.

Azt mondja ez a szózat, ez a kemény „hadi parancs”, hogy az „engedmények”-ből nem lesz semmi. Pedig azok nem is királyi „engedmények”, hanem jogos és törvényes nemzeti követelmények. Hiszen a hadsereg nyelvéről van szó legelső sorban. És az 1868 XLI. t. cz. 18 § a bizonyítja, hogy a hadsereg nyelvéről való rendelkezési jogát az országgyűlés magának tartotta fent. Az idézett szakaszban ugyanis a honvédség nyelvéről intézkedett a magyar parlament. Ezt a jogot nem ruháztuk át a koronára.

Es a a Clopódi (vagy chlopis-i?) szózat mégis azt mondta, hogy a hadügyi felségjogokból nem engednek és az „engedmények”-nek löttek és löni fognak.

Csigavér! Nem kell megijedni.

Ez a kemény „hadi parancs” egyszerűen nem érvényes.

Miniszteri ellenjegyzés nélkül jelent meg. Már pedig az 1848. III. tcz. 3 § a. értelmében a királynak minden rendelete, parancsa, határozata, vagy kinevezése csak úgy érvényes, ha a Budapesten székelő felelős miniszterek egyike aláírja.

Ezt a magyar király tudja. Az osztrák császár nem tudja. Az ezért „parancsol” ellenjegyzés nélkül.

Az osztrák császár a mi érvényes törvényeinkről nem tud semmit. Mi pedig az ő érvénytelen parancsáról nem tudunk semmit. Ezzel kvittek vagyunk.

Ünnepeljük hát a magyar karácsonyt. Nem keseregve. Legföljebb csak úgy magyarsan neki busulva.

Aki kesereg, az nem tudja: mit cselekszik.

Aki megdöbben: hülye.

A klopódi hadi parancs nem gílt.

Jánosi Zoltán.

Felelet a hadi parancsra.

Az elhangzott hadiparancsra már megadta a méltó feleletet 40.000 magyar ember. Kiskunfélegyháza város képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy **semmtéle állami adót ezentul be nem szed és a városi adóhivatalt eltiltja attól, hogy állami adóbefizetéseket fogadjon el** . . . Nyomatékosan hangoztatnunk kell, hogy a derek magyar város eme határozata szigoruan **alkotmányos és törvényes**. Nekünk nincs hadseregünk, nem áll módunkban kardunkra ütni, de igenis — módunkban áll a nemzet sarkalatos

alkotmányos jogával: az adómegtagadás jogával élni. És most olyan idő van amikor ezzel a joggal élni **hazafiul kötelesség**. Mikor a nemzetet letiporni akarják, a nemzet nem járulhat a maga filléréivel ennek a szándéknak az elősegítéséhez. Azzal, hogy megtagadja az anyagi eszközöket a jogtörő hatalomtól, bénává, tehetetlenné teszi azt. Ezért keli Félegyháza város példáját az ország minden hazafias önkormányzati testületének követnie. A magyar polgárság, hogy ne károsodjék, tegye be az esedekes adórészleteket valamely takarékpénztárba, de semmiesetre sem abba az állampénztárba, amely a nemzet ellen töri tényezőnek szolgál erőforrasul. Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága is gyűlést tart hétfőn délelőtt, becsüljük annyira a képviselőtestület hazafiságát, hogy az adómegtagadást illetőleg haladéktalanul határozni fognak, a miként Debreczen városnak sem szabad sokaig huzódozni az adómegtagadás kimondásától, mely felelet a „hadparancs”-ra.

Kossuth lakoma.

A debreczeni hazafias függetlenségi polgárok, e napok nyomasztó hatása alatt, fokozott rajongással ünneplik meg az árva magyar nemzet igazi édes atyjának, a hódogult Kossuth Lajos születésének emléknapját. A Csapó-utcai Törőféle vendégfogadóban ma este gyűlnek össze Kossuth lakomára, a magyar nemzet karácsonjának ünneplésére. A hazafiak, a kik majd a függetlenségi kör által készített Kossuth kupákból fogják az aldomást inni. A magyar testvériség ápolására, az összetartásra, a honszerelem ébrentartására soha nem volt komolyabb idő. Ünnepeljünk!

A „Debreczen” királlysértés pöre.

A „Debreczen” ösmert királlysértési pörében lapunk felelős szerkesztője hétfőn délelőtt áll az esküdtbíró-ság elé. Nyugodtan várjuk e mondva csinált pör eldöntését, mert a mai körülmények között nem képzelünk olyan magyar esküdszéket, mely a hazafiasága miatt bárkit is elítélne. Egyébként felelős szerkesztőnket Barabás Béla országgyűlési képviselő vagy az ő akadályoztatása esetén Nessi Pál dr. országgyűlési képviselő, az országos Kossuth párt egyik legtevékenyebb, jelesnevű és érdemes tagja fogja védeni.

„A közkórház titkaiból”

czim alatt maap megjelent közleményünkre hosszabb nyilatkozatot vettünk a kórház érdekes igazgatójától, dr. Ujfalussy Józseftől. A nyilatkozatnak terjedelmessége miatt lapunk mai számában már nem adhatunk helyet, így annak közlését hétfőre halasztjuk.

A világitási vállalat költségvetése.

A város világitási vállalatának 1904. évi költségelirányzatát a vállalat felügyelőbizottsága elkészítette s beterjesztette a tanácshoz. Az előirányzat szerint a jövedelem az 1904-ik évre fokozatosan emelkedik. Fokozatosan emelkedik a város közvilágítása is. A jövő évre 43 ezer métermázsza kösfényfogyasztás irányoztatik elő. Összes bevételül előirányoztatik 1904-ik évre 347,140 korona, kiadás 297,060 korona. Felesleg 50,080 korona.

Igyunk Avas-ujfalusi „Droszlán”

természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fil. Kapható kizárólag **Schvarcz-féle dohánytözsdeben** Piacz-u. 29 szám a városházával szemben.

Kik mennek a Csokonai-körrel Kassára.

A Csokonai-kör kiránduló társaságában, melynek tagjai ma délután 4 órakor indulnak, a következők vesznek részt: Géresi Kálmán a Csokonai-kör elnöke, dr. Tüdös János főtitkár, Tóth Béla pénztáros, Kardos Albert titkár, dr. Kenézy Gyula, Koncz Ákos, S. Szabó József, dr. Tüdös Kálmán választmányi tagok, továbbá Tüdös Kálmáné urnő, Csanak József, Dalmy Kálmán, Dalmy Barna, dr. Burger Péter, Jóna Vincze, Bosznay István, dr. Fejér Ferencz, Pogány Kornél, dr. Petzkó Ernő, dr. Varga Elemér, dr. Szüts Géza, dr. Kereszty Zoltán, Gaszner Géza, Haranghy György, dr. Nyíry Ernő, Mihalovits István, dr. K. Szalay Béla és neje, Szabó Kálmán kamarai elnök, Rudnyánszky Gyula, Székely Imre, Lencsés István, Tóth András, Szilágyi Imre és Donogán István urak. A kiránduló társaság tagjait a Csokonai-kör titkára ez uton is kéri, hogy a pályaudvaron már fél 4 órakor sziveskedjenek megjelenni.

Veszprémy István két indítványa.

Veszprémy István vármegyei bizottsági tag, a vármegyei függetlenségi párt érdemes elnöke, két hazafias és a helyzet által megokolt, az egyhangu elfogadásra érdemes és megérett indítványt nyújtott be a hétfői vármegyei közgyűléshez. Hazánk jelen helyzetéből és az osztrákrészről alkotmányunk ellen intézett durva, erőszakos, vérlázító törvénytelen támadásokból kifolyólag és azoknak visszautasítására hazafias kötelessége a vármegyei képviselőtestületnek ezen indítványt magáévá tenni; mert az egyik a háromévet kiszolgált katonák törvénytelen visszatartásával, a másik a bizottsági tagoknak a lakosság számarányában való emelését javasolja. Az első, az országos jelentőségű és hazafias érdekű indítvány így hangzik:

Indítvány. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága 1903. évi Szeptember hó 21-én napján tartandó rendes közgyűléséhez Tekintve hogy a Cs. és kir. közös hadügyminisztérium azon rendelete, mely a most barmadik évet tényleges szolgálatban töltő katonáknak 1903. Decz. 31. napjáig bentartását rendeli el nem más mint indirekt utazás a magyar törvényhozás utoncza megajánlási jogának megkerülésére, s mint ilyen nemcsak nem törvénytörvény de a törvény eddigi tényleges alkalmazásával merő ellentétben áll úgy annyira, hogy a begyökeresedett gyakorlat ekként történendő megváltoztatása a nemzet minden rétegében elene már eddig is mély elkeseredést szült, s méltó felháborodást okozott, magánál a tényleges szolgálatban álló katonaságnál pedig könnyen érthető zavargásoknak volt előidézője. Indítványozom hogy a törvényhatóságunk intézzen a törvényhozáshoz és kormányhoz feliratot a közös hadügyminiszter sérelmes rendeletének sürgős hatályon kívül helyezése iránt.

A második indítvány pedig itt következik:

Indítvány. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága 1903. évi szeptember hó 21. napján tartandó rendes közgyűléséhez.

Az idény előrehaladtával

mélyen leszállított áron

Miután az 1886. évi XXI. t. cz. a törvényhatósági bizottságok összealkotását illetőleg akként rendelkezik, hogy vármegyékben minden 500 lakos után egy bizottsági tag számitassék, sőt hivatkozott törvény 24 §-ában rendelkezés is feltalálható, mely szerint a bizottsági tagok száma 10 évről 10 évre a lakosság számarányához képest újra megállapítandó.

Miután tudomásom szerint a jelzett törvény által előírt 10 évenkénti kiigazítás vármegyénkben eddig sem lett foganatba véve és a bizottsági tagok száma manapság nem áll a lakosság számával azon arányban, amelyben törvény szerint állani kellene: Indítványozom és kérem: mondja ki a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hogy a bizottsági tagok létszámának törvénytörvény megállapítását és felemelését kívánja s a célból szükséges előintézkedések megtételével a vonatkozó adatok beszerzésével s előterjesztésével kir. tanácsos alispán urat megbizsa. Kelt Hajdúhadházon. 1903. szeptember 18. Veszprémy Zoltán vármegyei bizottsági tag.

Irók látogatása Debreczenben.

Vértessy Gyula dr. a jeles és kedvelt író, Szebenmegye tanfelügyelője, ösmertőinek és barátainak látogatására pár napig itt tartózkodott és ma délután visszautazott Nagyszebenbe. — Ugyancsak a napokban járt idebent Zsoldos László, az ösmertőnévű fővárosi író, a „Magyar Szó“ helyettes szerkesztője is. — Holnap vasárnap érkezik ide Neugeboren Emil, a nagyszebeni szásznapilap érdemes szerkesztője is, a ki a magyar viszonyokat és magyar embereket akarja megösmerni.

„Debreczen a török uralom végén“

czimű gazdaságtörténelmi tanulmány közlését, amely tanulmányból lapunk többször hozott mutatót, most kezdete meg a Magyar Gazdaság Történelmi Szemle. szeptemberi füzetében. A tizenhárom—tizennégy nyomtatott ivre terjedő munka Debreczen város költségén betüscros név és tárgymutatóval, a város 1650. és 1680-diki határát, pusztáit és régi belterületét feltüntető és ugyancsak a szerző által rajzolt színes térképekkel együtt külön lenyomatban is meg fog jelenni. Ugyanis a szerző Zoltai Lajos eme munkájának külön lenyomatát minden ellenszolgáltatás kívánása nélkül Debreczen város közönségének ajánlotta és ajándékozta, ha a város viselni fogja a külön lenyomat és a térképek előállításának költségeit, amelyek 500 példánynál körülbelül 600 koronára rugnak. Az ekként elkészülendő összes példányokkal a szerző ajánlata szerint a városi tanács szabadon rendelkezik; azokat akár mérsékelt áron árusíthatja, akár ingyen osztogathatja szét bizottsági tagok hivatalok, kulturális intézetek és a testvér törvényhatóságok között. A tanács ez ajánlatot örömezt elfogadta s a koronázási alapítványnak épen ilyen célokat szolgáló kamataiból a különlenyomat és térképek költségeire hatszáz koronát megszavazott.

A költségvetés tárgyalása.

A jog- és pénzügyi-bizottság a jövő héten, csütörtökön kezd meg az 1904. évi költségelőirányzat tárgyalását. Addig az albizottság működik Bészler Károly tb. főjegyző elnöklésével.

kaphatók: női ruhaalk, blouzek, fekete gyászruhák nagyválasztékban, férfi és női fehérneműek, vásznak, batisztok, kartonok és zefírek, nagyválaszték gyönyörű nap és esernyők, paplanok, szövetek igen szép választékban érkeztek meg a „Kendő királyné“-hoz Debreczen, Dégenfeldtér Kenyérpiacz. Stein László kézmű, vászon és rövid-áru raktára.

Szele György meghívása.

A presbitérium legutolsó gyűlése tudvalevőleg az elnökséget bizta meg azon küldöttség megalakításával, a mely Szele György lelkésznek átadja a debreczeni hívek meghívólevelét. Az elnökség így alakította meg a bizottságot: elnökök: K. Tóth Kálmán és Kola János; új tagok: Somogyi főjegyző, Juhász Ignác, ifj. Bányai István és Molnár András. A küldöttség hétfőn utazik el Bakonszegre.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Sebők Lajos—Szabó Irén, Rác Ferencz—Horváth Mária, Voskó István—Szöllősi Erzsébet. — Összesen 3 pár.

Ugyanazon idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: Nagy János 20 hónapos, Kokas István 17 éves, Berki Beniamin 2 éves, Farkas Bálintné Csomós Zsuzsánna 51 éves, Pénzes Róza 17 napos, özv. Pikó Józsefné Böszörményi Juliánna 88 é., Nagy Erzsébet 18 éves cseléd, Kiss Bálintné Gal Sára 62 éves, Gergely Antal 69 éves nyug. pénztárnok; Thalviezer Izabella 15 éves, Varga Ferencz 23 hónapos, Erdélyi Piroška 1 hónapos, Gyalai Istvánné Farkas Zsófia 38 éves, Szöllősi István 2 hónapos, Nagy Béla 1 hónapos, özv. Zahari Mihályné Makai Anna 60 éves, Kiss Andrásné Szabó Zsuzsánna 35 éves, Szücs János 83 éves, Harsányi Ferencz 9 hónapos, Rác Ferencz 17 hónapos, Baila József 11 hónapos, Szántai János 2 hónapos, Matula Ede 40 éves női szabó, Fábian Ferencz 21 éves igáskocsis, Benkő György 43 éves virsli áruló, Huszti Juliánna 1 napos, Turóczi Lajos 18 éves tanonc, Jánosi Zsófia 23 éves cseléd, Barsony Róza 19 éves cseléd, Kozma István 59 éves napszámos és 2 halva születés. Összesen 33. Minthogy továbbá ugyanezen 57 születést (32 fiu 25 leány) jelentettek be, úgy a születések e héten 24 el multák felül a halálozásokat.

A szigeti színügyi bizottság elösmerése Makónak.

A máramarosszigeti színügyi bizottság e hó 13-án tartotta a színidény alatt ntolsó ülését, melyen az elnök előterjesztette a két heti műsort. A bizottság érdekesnek találta s elfogadta. Makó Lajos színigazgató felhasználván az utolsó ülés alkalmát, elbuszított a bizottságtól s megköszönte a szíves támogatást. Gavalléri Lajos városi tiszti ügyész a távollevő polgármester s a maga nevében is kifejezi elismerését az igazgató iránt és annak a meggyőződésének ad szavakat, hogy az igazgatóság, a bizottság s a közönség is kölcsönösen meg lehetnek egymással elégedve. A két hónapi előadások sora megerősíti e debreczeni igazgató és a m.-szigeti közönség között a kapcsolatot. Az egész bizottság osztozott a tisztiügyész kijelentésében s az elismerő nyilatkozatot jegyzőkönyvbe vétetni határozta.

A debreczeni felsőkereskedelmi iskola

önképzőköre és segélyző egylete tegnap délután tartotta alakuló gyűlését dr. Szántó Sámuel tanár elnöklete alatt. A választások a következőleg ejtettek meg: Az önképzőkörben elnökké az ifjuság egyhangulag Sz. Grósz Józsefet, titkárrá nagyszótöbbséggel

Eperjesy Istvánt, alelnökké Révész Á., főpénztárnokká Ganofszy L., főjegyző Debreczeni Gy., aljegyzővé Müller J. segédjegyzővé pedig Szántó Bélát választotta meg. A segélyegyletben az ifjuság egyhangulag Eperjesy Istvánt választotta elnökké. Titkárrá Fábrián Lajost, főpénztárossá pedig Grósz Józsefet.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.

Ertesíttetnek a t. tagok, hogy a Deák-Ferencz u. templomban az isteni tisztelet következő időben fog tartatni és pedig: f. hó 21-én hétfőn hajnalban „Szelochoth“ 4 órakor hétfőn ünnep előestéjén fél 9 órakor 22 és 23 án az az kedden és szerdán reggel fél 6 órakor, d. u. 4 órakor és este fél 6-kor. ünnep után a bünbánó napokon a Szeluchotte hajnali 3/4 5 órakor. Köznapokban az esteli tisztelet további rendelkezésig este fél 6-kor kezdetik.

Mikor lesz az országos vásár.

A városi tanács az e hónapban tartandó Dienes napi országos vásár napjait az izraelita ünnepek miatt megváltoztatta, miről a következő hirdetésben értesíti az érdekelteket: Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a f. évi Dienes napi országos vásár a közbejött izraelita ünnepek miatt a következő napokon tartatik meg: 1903 szept. 28. 29. 30. Hétfő, Kedd, Szerda bór, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikkek, gabona és teményvásár. 1903. okt. 2. péntek juhvásár. 3-4. Szombat, vásárnap sertésvásár. 4-5. Vasárnap, hétfő lóvásár. 5-6. Hétfő, kedd, baromvásár. Debreczen, 1903. szept. 3. Városi tanács.

Ujabb utazási kedvezmény iparosoknak.

Budapestben ez idő szerint 3 ipari-kiállítás van, A technológiai muzeum (József körut) állandó gépkiállítása. Az üllői uti iparművészeti kiállítás és a városligeti iparcarnokban a segéd és tanonc munkakiállítás. Ez utóbbi csak 27-ig lesz nyitva. Azon iparosok, kik e kiállítások megtekintésére Budapestre fel óhajtanak utazni, utazási kedvezményben részesülnek. És pedig a II-ik kocsiosztályban III-ad osztályu, a III-ik kocsiosztályban pedig féláru menetjegyet vehetnek igénybe. Ezen utazáshoz szükséges igazolványokat a debreczeni kereskedelmi és iparkamara teljesen díjmentesen osztja ki a jelentkező iparosok között. Felhivatnak tehát az érdekelt iparosok, kik ez utazásban részt venni óhajtanak, hogy az igazolványokért a kereskedelmi és iparkamara hivatalában a hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

Tizenkét férj özvegye.

Kalendos életű asszony halála híréhez hozzák Newyorkból. Ez az asszony Canary Margit, a kinek tizenkét törvényes férje volt. Ezek közül kettőt ő maga lőtt agyon, egynehányat mások gyilkoltak meg, de egy sem halt meg közülök természetes halállal.

Canary Margit szüleivel együtt 1862-ben

Koncz József

kelmefestő és vegytisztító intézete Debreczen.

Főüzlet: Batthányi-utca 2.

Műhely: Vár utca 7. z e n e d e s o r a.

telepedett le Nevadába. Szülei néhány évvel ezután elesetek az indiánusok ellen való harcban. Akkor egy öreg asszony vette gondjába Canary Margitot, a kinek csodálatos bátorságáról már mindenfelé beszéltek. A leány férfinak öltözködve, résztvett ezen a harcban. Egy alkalommal a Grosse Camp közelében vívott csatában történt, hogy Egon kapitányt, a későbbi tábornokot, csapatával együtt bekerítették az indiánusok. Mindenkit lemészároltak már s a kapitány is megsebesült, a mikor hirtelen ott termett Canary Margit, embereivel vakmerően közibe vágott a vörösbőrűeknek s lovára kapva a sebesült kapitányt, mint a villám elvágatott.

Ekkor kapta Calamity Jane nevet s e néven ismerte huszonkét esztendőn keresztül egész Észak-Amerika. Canary Margit nemsokára ezután ferjhez ment egy Hic koch nevű lovas marhapásztorhoz, a kit ezután nem is hívtak többé a becsületes néven, hanem csak úgy: a Calamity Jane férje. Ezt az embert egy kocsis orozva meggyilkolta, mire Canary asszony meglincseltette a kocsiat és ő maga is résztvett a véres aktusban. A bátor asszonyt egy ízben e szavakkal támadta meg egy utonálló:

— Adja ide a pénzt, mert különben kilövöm az agyvelejét!

— Az agyvelőmet kilöheti, mert hiszen sok ember él a világon agyvelő nélkül, de olyat, a ki pénz nélkül tudna élni, még nem láttam, — válaszolt nyugodtan Canary asszony. Az utonálló elnevette magát, lebecsült a revolverét és odébb állt. Canary asszony egyébként teljesen férfi módjára élt. Volt lókupez, közben lopott is lovat, dolgozott a bányákban, dohányozott, viszkít ivott, kártyázott, állandóan férfiruhában járt s nem félt senkitől. Egy alkalommal a korezmában kicsufoltak. Canary asszony revolvert rántott és arra kényszerítette csufolót, hogy tánczoljanak előtte. Ezt olyan módon cselekedte meg, hogy a padlóba lövöldözött s a ki nem akart esetleg megsántulni egy golyótlól, annak ugrálnia kellett. A különös asszony egyébként irtóztott a civilizációtól. Mindig a szabadban élt, csak egyszer volt városban, a mikor a buffalói kiállításon pénzért mutogatták. A látványosság azonban csak 10 napon tartotta mert egy korezmában leitta magát és revolverrel lövöldözött az üvegeket. A rendőrségen három napra becsukták a botrányért, s a mikor kiszabadult, találkozott egykori vezérével, Buffaló Bill-lel, a ki adott neki pénzt, mire Margit asszony igyekezett odébb állni Buffalóból. Nemrég ezután beteg lett. Akkor elvitték szülővárosának, a Dakota állambeli Terry-nek a szegényekházába. Terryben élt a leánya, aki igen jól ment férjhez. A szegényekházból értesíteni akarták őt. Margit asszony nem engedte meg ezt mondván, hogy nem akarja, hogy leánya esetleg szegyenkezzék anyja miatt. A mikor aztán halálát érezte, azt kívánta, hogy első férje mellé temessék. Kivánságát teljesítették is, mert mikor halálának híre ment, Észak-Amerika számos városából érkezett pénzadomány, hogy a különös asszonyt, ki a háborukban is dicsőséget aratott, tisztességesen temessék el.

Műtanrendőri bejárás.

A guti erdélyi iparvasut átjáró hidja elkészült. A hid műtanrendőri bejárását holnap reggel 9 órakor tartják meg.

Felhívás a színházi bérlőközönséghez.

A színházi bizottság határozata folytán figyelmeztetem a t. bérlő közönséget, hogy f. hó 25-én Pénteken délután 5 óráig eddig bérelt helyeiket váltsák ki és a félbérleti összeget fizessék ki, mert a szinigazgatónak hitelezni nem lévén joga, azok kik bérletüket készpénzzel ki nem váltják, törzs bérlői jogait nemcsak ez évre elvesztik, de nevük a bérlők törzskönyvéből végleg töröltetni fognak. Tisztelettel: Oláh Károly tanácsnok színházi felügyelő.

Az erdőéri szakvizsgák

folyó évi Október hó 19 én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Máramarosszigeten, Kolozsváron, Brassóban, Nagyszébenben, Temesváron, Pécsen és Szombathelyen, vadéri vizsgák pedig az erdőéri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsváron a vármegye székházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni. Felhivatnak mindazok, akik az erdőéri szakvizsgát, vagy a vadéri vizsgát letenni óhajtják, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványnyukat a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdő felügyelőhöz folyó évi október hó 1-ig nyujtsák be. Budapest, 1903. évi augusztus hóban. M. kir. földmiv. miniszter.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczirol és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordónál, a tözsdékben és könyvkereskedésekben.

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Orvosi körökben

már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Olvassuk a „Karikás“ élcslapot.

Ma teljesen friss töltésű avas ujjalus savanyu viz érkezett. (Lásd mai hirdetésünket.)

„Ez az én dolgom és ne törődjék vele!“

Nevezetes világtörténeti kijelentés ez. Az oly szomorú emlékeztető Görgey tábornok nyilatkozata. Ime félszázaddal a nagy nemzeti tragédia után, egy új adat jutott nyilvánosságra, mely sajnos megerősítésére szolgál, hogy a világosi gyásznapi, a rettentő bukás okozója Görgey Artur volt, az imperatori hajlamu hadvezér, akit kevély elbi-

Szinehagyott, elpiszkolódott avagy pecsétes női, férfi, gyermek és egyenruhák, vagy kelmék testését és tisztítását kifogástalanul teljesíti.

zakodottsága ragadott a tragikus lépésre. Biharvármegye egyik eldugott falujában éledgett a dicsőséges időknek egy hős tanujá, ősz református lelkész, aki a fegyverletétel gyászos napján, mint honvéd ordonancz tett szolgálatot a híres világi Bohus-kastélyban. Az agg lekipásztor érdekes epizódot beszélt el amaz órákról, melyek oly sötét nyommal vésődnek nemzetünk történetébe. 1849. augusztus 11-én lázas sürgősforgás volt a kastélyban. A honvédsereg vezérei tanácskoztak a magyar hadak főparancsnokával, aki feltűnően ideges volt a napokban. A tábornok augusztus 12-iki konferenciájának végzetével egyik vértanu halált halt tábornok a folyosón beszélgetett Görgeyvel. Rapszodikus, lázas eszmecseré volt ez s nnyira fennhangú, hogy a korridoron járó-kező honvédek hallhatták. A tábornok könyörögve kérte Görgeyt, hogy változtassa meg szándékát. A főparancsnok daczosan felvette a fejét s ellentmondást nem tűrő indulattal, kardját a grániton megcsörrentve mondta:

— Das ist meine Sache, ein anderer braucht sich nicht darum zu kümmern! (Ez az én dolgom, másnak nem kell törődnie vele.)

A nagy idők tanuja, aki ezt az epizódot elbeszélte, csak másnap tudta meg, hogy ez Görgey nemzetveszejtő nyilatkozata volt. Ebből is kitűnik, hogy a hadak főparancsnoka a maga szántából cselekedett s nem hallgatta meg a tábornok tanácsát.

Felelet az „Állategészségügyi misériák”-ról írott cikkre.

Dr. Tóth Mihály urtól, a mezőrendőrkapitányi hivatal vezetőjétől feleletet kaptunk az „Állategészségügyi misériák”-ról írott közérdekű cikkünkre. Mi a Tóth kapitány ur feleletét, bár erősen a személyeskedés terére csapkod át, leközzöljük; mert ha támadott cikkirónk a részleteket illetőleg tévedhetett is, de nagyérdékű cikkének az általános igazságait, az állategészségügyünkben bekövetkezett válságokat és az ezekből eredő pangást, az egek miatt hallatott különféle panaszoknak jogsultságát ilyen vagdalózással nem lehet megdönteni; éppen azért a t. kapitány ur által támadott cikkirónkat ez alkalommal is felkérjük a kilátásba helyezett cikkorozatnak folytatására. A mezőrendőr kapitány ur cikkét pedig itt adjuk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Debreczen” folyó év és hó 16-iki számának vezércikke: „Állategészségügyi misériák” cím alatt a ragadós száj és körömfájás miatt elrendelt óvintézkedéseket ironikusan tulbuzgóságnak mondja; állítja továbbá, hogy ezen hatósági intézkedések az 1888 évi VII. t. cz. 55 § a és az ezen törvény végrehajtására kiadott 40,000 számú utasítás 131 § alapján hajtottak végre. Ez nem áll! Ez az illető cikkiró urtól baklövés, Nem őszéri a ragadós száj és körömfájásra vonatkozó rendeletet. Még azt a fáradságot sem vette magának, hogy átolvassa — midőn a tollat kezébe veszi; a helyett hangzatos frázisokat ereszt meg. Szerencséjére természetesen hogy névtelenül, mert így a tudatlansága nyilvánosságra nem kerül.

A cikkiró által idézett §-ok kizárólag a „keleti marhavész” esetére vonatkoznak. Semmi összefüggésben nincsenek a ragadós száj és körömfájással.

Hogy tehát legyen fogalma a dologról, fölhevem figyelmét az előtte eddig teljesen ismeretlen 89100/III. 1902 számú, október

12-én kiadott földmivelésügyi rendeletről. Ennek 2-ik pontja az állategészségügyi törvény 36 §-ának megfelelőleg intézkedik a vészkerületek megalakításáról, kimondván, hogy a betegség megállapításakor a fertőzött község (Debreczenben egy körzet: egy község) egész területéből és a fertőzött helyhez „öt” (tehát nem 30) kilométernél közelebb fekvő községekből (körzetekből) vészkerület alakítandó.

Debreczenben a betegség a III-ik, IV-ik V-ik, VI-ik és IX-ik körzetekben lépett fel, tehát a szomszédos körzeteket is vészkerületté kellett alakítani, annyival is inkább, mert nem volt község a város határában, hol a baj ne lépett volna fel, ugyan azon időben. Az pedig nem változtat a dolgon, hogy az egész Hajdu megye bevonatott a vészkerületbe; nem csupán csak Debreczen, mert ha a város előbb is szabadul fel: forgalma nincs a vidék miatt.

De hátrány különben sem származik a vészkerületből, mert akkor vonható ki abból Debreczen, amikor az illetékes szakértők véleményezik. A törvényt — kivéve a cikkirót — senki félre nem magyarázza. Mióta pedig az első foku állat egészségügyi dolgokat végzem talán cikkiró ur is tudja, hogy a jó akarat sem hiányzik. Rosszakaratról, maliciáról pedig a legnagyobb ellenség se beszélhet. — Ezek a valóságnak megfelelő tények!

Végül csak azt kell megjegyezni, hogy a lelki ösmeretességgel teljesített óvintézkedések teljesen beváltak, mert városunk óriási területén a járvány 2 1/2 hónap alatt megszűnt. Kár sem volt annyi mint amennyit cikkiró ur sejtet, hiszen heti vásárunk is megengedett, sőt a szállítások a bécsi szabad vásárra is eszközölhetők voltak.

Vádolni lehet, de ha igazsága nincs a vádaskodónak úgy az, — mint most is, — igen természetesen, ő reá hull vissza. Én Szerkesztő ur igazságérzetéhez fordulok, s ha a névtelen cikkiró ur támadását érdemesnek tartotta „vezércikk”-ben adni le, remélem, hogy valahol b. lapjában az én soraimnak is helyt enged.

Debreczen, 1903. szeptember 18.

Dr. Tóth Mihály
mezőrendő kapitány.

Nyilttér.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE.

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény: április 15-től október hó 15-ig.
Kiváló gyógyhatással bir női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel szeretnék kezeletni, mindenképp együtt a

MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
legnagyobb öngyógyító
SAVANYÚVÍZ

ajánlat. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak kellemes, ingerlő mellékízt ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

Egy magyarországi bérlő levele.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchenben, — Alsó-Ausztria. Naszály.

Van szerencsém itt e helyen köszönetemet kifejezni azért a csodás hatásért, mely az ön kitűnő Wilhelm-féle antiarthritis antireumatikus vértisztító teájának használata után nyilvánul. Evvel a teával egy süttői asszonyt teljesen meggyógyítottam, habár ezt az asszonyt már háromnegyed év óta a környék legjobb orvosai gyógykezelték és már lemondottak az ételéről. Ezen kúra által a tea oly kedvelt lett itt a környéken, hogy Török József gyógyszerész, Budapest, Király utca 7. bizonyosan nagy mennyiséget ad el a süttői gazdáknak.

Az én házamban is megtörtént, hogy én nálam alkalmazott fiatal ember oly éles csusz-fájdalmakat érzett, hogy se kezét, se lábát mozgatni nem tudta. de az ön teájától három csomag elhasználása után teljesen meggyógyult. Én is használok ezt a teát kétszer évente és megvagyok győződve, hogy az nekem jól tesz. Még egyszer a gyógyultak leghálásabb köszönetét kifejezve, maradok kitűnő tisztelettel

Hohldampf Mihály

bérlő Naszályban, u. p. Totis, Magyarország.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító nál Neunkirchen. Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és droguériákban.

Raktár Debreczenben Tóth Béla gyógyszer-tárában. 5.

Női divattermemet

Kossuth-utca 6 sz. alól Piacz-utca 63 sz. alá helyeztem át. A midőn erről van szerencsém a t. hölgyközönséget értesíteni, kérem b. pártfogásukat.

Tisztelettel

Marossi Gizella.

Miklós-utca sarok.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpácz-a

használata mellett.

20 év óta nagy sikerrel használtatik a buza üszög a kukoricza korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fill. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utáztatoktól óvakodjunk.

Debreczenben kapható: Kontsek Géza, Geréby Fülöp Utódei és Komlóssy Lajos czégeknel.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VI/1. Windmühlgasse 33.

Legelősből
bevásárlási forrás mindenféle hangszerek, hurokban
Lederer & Kreinberg
Marktneunkirchen i. S. 181.
Hangszerei valóban olcsók és mindenki-nek ajánlhatók.

Chr. Parussel
zeneigazgató.
Vámmentes szállítás.

Czinzéseket, német, magyar fordítást és más hasonló otthon elvégezhető írásbeli munkálatokat teljesít egy, e téren szakavatott egyén. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába kéretnek, German Hongrie címzen

URANOS-KÉK

ruha mosáshoz
a legjobb kékítőszert

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcsó és feltűnhetetlen!

Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. 1 nagy üveg 1.60 kori, 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára

BUDAPEST,
VI. Rózsa-u. 85.

Szőlőtermelők figyelmébe. Biharmegyében,

Van szerencsém a n. é. szőlősgazdák b. figyelmébe ajánlani saját új gyártmányu **vasszerkezetű, felülnyomó és kitünő minőségű**

borsajtóimat,

melyek háromszoros attétellel és fatanyérok-kal vannak ellátva és barmily eddigi gyártmányu sajtónál nagyobb erőt fejtenek ki. Nincs a közepén csavar s így a törköly egy darabban kivehető. ezáltal nagy munka és idő megtakarítás áll elő. Ajánlom továbbá saját gyártmányu

szőlőzúzóimat,

melynek minőségéért és szakszerű készítéséért jótállást vállalok. Mindezen előnyök dacára **rendkívül olcsó árban** árusítom ezeket és kérem meggyőződés végett a **Deák Ferencz utcza 22 sz. a.** nagy raktáramat megtekinteni.

Mély tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépműhelye.

TARTOS SZAGTALAN	AZONNAL SZARAD
Kredeti üvegekben 1 ft 80 kr. és 1 ft 20 kr.	valódi és üvegekben szén fekete szén fekete
	
Christoph-Lak A LEGJOBB MAZALÓ ANYAG A PADLÓKRA	

ehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajnak sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A padló nedves tárgyval feltörülhető, a nélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt

sárgásbarnát és mahagoni barnát, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb. van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennélfogva nem fedi el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyszög méter (két közép nagyságu szobára való) 5 ft 90kr. vagy 91/2, márka.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a czégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,

a valódi szobapalló fénymáz feltalálója és egyedüli gyártója.

Debreczenben: **Félegyházi János.**

Zsáka község határán

egy **1000 hold** (1100 □ ölével számítva) területű birtok, melynek fele szántó-föld, másik fele legelő, legalább 10 évre azonnal haszonbérbe vehető.

A feltételek

dr. Blantz Manó ügyvédnél

Berettyóujfaluban tudhatók meg.

A Donogán és Somossy urak üzletöknél átalakítás miatt,

5 db. tükör üveg kirakat

rámával és felhuzó vasrelőnyvel

eladó.

Értekezhetni lehet

Otrokocsi Végh János

ref. egyházi g. gondnoknál

Csapó-u. 23.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagy választékban

a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a »Bika« szálloda mellett.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL

Erősítő szer gyengékedők, vérszegények és lábadozók részére.

Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 2000 orvosi elősmertő nyilatkozat.

Kapható

J. Serravallo-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
1/1 " " " " 4 " 40 "

Premier Kerékpárok
 leg finomabb a világ Arjegyzék Premierwerke Eger, Csehszlovákia
 leg jutányosabb vásáron díjmentesen

Üzleti könyvek

csoda olcsón kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 49.

Villanyos házcsempék felszerelését olcsón és szakemberien készíti **Rosenberg és Hammer** villanyműszerészek Debreczen, Piacz-u. 2 sz. a. nagytemplom mellett.

Villamos házi csengők és telefonok készítését tartós és gyors kivitelben készíti **Földvári L.** debreczeni első elektro-mechanikus. Kossuth u. 1 sz. az udvarban. Jevítasoknál **félévi**, új berendezéseknél **másfélévi** díjtalan rendbenartás illetve jótállás biztosított. Vidékre soronkívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek és felszerelések raktára. Telefonszám 168.

Gondosan szedett

állani való Chaselas és Passatuti szőlő eladó. Nagyban és kicsiben kilónként 20 krért. Hunyady-u. 3 sz. a.

Kávé és tea első kézből,

vagyis egyenesen a termelőktől, ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisítatlan minőségért a **képzeltet legolcsóbb árak mellett.** Több mint 100.000 holdas **Javaszi-gei birtokunk** a legrendszeresebb módon kezeltetik, kávé fajtáink igen zamatosak és kitűnő minőségűek. Saját védjegyük Jávafior.

KÁVÉ

Jávafior legfinomabb 4 3/4 kiló forint 6.65
 " finom 4 3/4 " " 5.90
 Jávabrazil keverék 4 2/4 " " 5.45

Vám és bérmentve minden posta állomáshoz szállítva. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Turk és társa

Javaszi-gei nagybirtokosok.

Saját termésű kávé és tea eladás **Trieszt via dell'acquedotto 38.**

Csodaszép

a szelid fehér és puha arczszin, valamint az arcz szeplő és bőrtisztálanság nélkül. Ezt elérendő, mosakodjunk naponta

Bergmann liliumtej szappannal.

Védjegy: 2 bányász.

BERGMANN & Co. Drezda a/E. Kapható 80 fill.-vel dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárában és Nagy Andrásnál.

Temesvári vásár hirdetés.

Az idej temesvári Szt.-Mihály országos vásár

1. évi szeptember hó 24-től bezárólag szeptember 28 ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szeptember 24-től esütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1903. évi szept. hó 10-én.

A városi főkapitányságtól

Bandl Rezső

főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh és sertés vásár. Gyümölcs, mezőgazdasági-, kereskedelmi és ipar-vásár.

Hazai gyártmány.

NEMES GÁBOR

Debreczen, a városházával szemben

ajánlja a legjobb anyagból készült saját gyártmányu

női, férfi és gyermek czipők

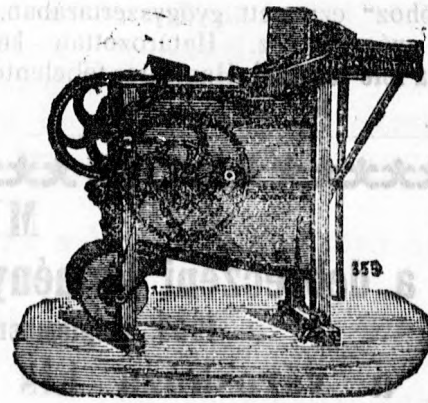
— kiváló nagy raktárát —

Az összes raktáron levő czipők saját műhelyemben, személyes felügyeletem alatt készülnek. Kérem az **árak kitűnőségéről és az árak olcsóságáról** személyes meggyőződést szerezni.

Hazai gyártmány.

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabona-rosták, Konkolyozók (triörök), Széna és szalmasajtók, Répa- és burgonyavágók, Takarmány-füllesztők.

A legjobb vetőgépek

„AGRICOLA“ (tolókerék szerkezettel) mindennemű vetemény számára, váltókerekek nélkül dombon avagy síkon alkalmazható, a legujabb rendszer szerint és jótállás mellett gyartanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és ekegyárak

BÉCS, II/1. Taborstrasse 71.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek.

A bel és külföld ezer orvosa által kipróbált és ajánlt

Lovacrin-hajviz

hiányos haj- és szakálnövésnél, a nők gyenge hajnövéseknél, hajkihullásnál stb.

Ezen hirdetés uraknak és hölgyeknek, kik eddig számos hajnövesztő szert használtak eredménytelenül, különös érdekességgel b. r. Tartozkodom más szerek bírálatától, azonban arról biztosíthatom, hogy „LOVACRIN“ a leghathatósabb. Mindég egyformán hírneves vélemény szerint készült és százával hozza az elismeréseket. A bekenéstől számított néhány nap múlva a haj nő, mindaddig, mig egy egészséges, erőteljes növés, erős hajgyökérrel, természetes hajjal elő nem áll. Ezenkívül pedig a „LOVACRIN“-nal mosott haj nem hull ki többé. Ezen ujság valamennyi oldalát betömhetném hála nyilatkozatokkal, melyeket az utóbbi hat hónapban kaptam.

„LOVACRIN“ olyan rövid idő alatt hat, hogy még kívánni sem lehet sebesebben. Előbb egy kis hajpelyhedzés mutatkozik, amely aztán gyönyörű szép hajzáttá válik ugyanazon erőteljességgel, mint a fiatal, egészséges embernél.

„LOVACRIN“ a tarsadalmi osztályok mindkét neménél és minden korban használtatik. Az ősmert legelőkelőbb személyek sikerrel használták.

„LOVACRIN“ férfiaknak, nőknek, gyermeknek egyaránt pompás hajzatot kölcsönöz, a haját sűrűvé, hosszúvá, fényesé, simulékonyra és selyempuhává teszi, azt ifjú erőben és szépségesen megtartja, a kihullástól megóvjá, a fejbőrt tisztán és egészségesen tartja, megakadályozza tehát a kopaszságot, a korán megöszült hajnak eredeti színét visszaadja, a viszketeket elűzi és előidéz a szemöldök, szempillák, bajusz és szakáll növést, valamint a kopasz fejen.

Egy nagy üveg „Lovacrin“ ára több hónapra elég, 5 K, 3 üveg 12 K, 6 üveg 20 K.

Postai utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett kapható:

M. Feith, Wien, VI. Mariahilferstrasse 45.

Raktár Debreczenben: **Tóth Béla** gyógyszerárában és **Maraközy László** gyógyszerárában a Naphoz.

őszi és
téli ruhák
tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete

DEBRECZEN

Széchenyi utca 42.

Férfi ruhákat szakember
javítja és vasalja.

Tóth Gyula

DEBRECZEN,
Piacz-utca 27.

Legnagyobb rak-
tár és legolcsóbb
beszerzési forrás.

Budweizeri és honi
gyártmány

PORCELLÁN
KÁLYHÁKBAN,
fürdőkádákban

vasbutorokban, jégszek-
rényekben, vadászlegy-
verekben, revolverek-
ben és

vadászati felsze-
relési cikkekben.

Lópor áruda.

Képes árlap ingyen
és bérmentve.

500 forintot

fizetnek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatával, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed., Wien, 19/I. Sommergasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárában. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentésért jó díjazás adatik.

Igen olcsó, szép

piacz-utcai bolt

uj portale-val

november elsőtől kiadó.

Felvilágosítást ad a **debreczeni ipar és kereskedelmi bank** ügyvezető igazgatója.

MEGHIVÁS

a debreczeni termény- és áruraktár részv.-társaság

1903. szeptember hó 27-én, délelőtt 10 órakor

a városháza kis tanácstermében tartandó

XVI-ik évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Határozat hozatal a lefolyt 1902—1903. évi üzleti év zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozat hozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítására nézve.
4. Két a sorrend szerint kilépő igazgatósági tag helyének 3 évre és egy elhalálozott igazgatósági tag helyének 1 évre való választás utjának betöltése.
5. Felügyelő bizottsági 3 rendes és 1 póttag választása.

Debreczen, 1903. augusztus 31.

Az igazgatóság.

JEGYZET: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a debreczeni első takarékpénztárnál, vagy a debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál — térítvény és igazoló-jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debreczen, kistemplom bazár.

Vászon, Készféhérnemű, Menyasszonyi kelengye.

A külön „Szőnyeg osztályban” óriási választékban:

Függönyök, Ágy- és Asztalterítők, Bortorszövetek, Cocus lábtörők. (2.)

Linoleum.

Olcsó árak. Előzékeny kiszolgálás.

Poschinger Fülöp

fegyvergyár Ferlachban (Karinthia.)

Kitüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkeresztrel.

Ajánlja kitünően készített, jól belőtt, a cs. kir. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jótállás.

Árjegyzék ingyen.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon.

Alapított 1825.

Vezérügynökség Debreczenben Piacz-utca 71.

Évi bevétel	32,400.000	korona
Kintalt nyereségrészek	170 000 000	„
Vagyor	258.000.000	„
Hatálos esetek folytán kifizetve	532.000.000	„

A »Standard« kötvényeinek nevezetesebb előnye!

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. Kötvények érvényben tartása díjmentesen. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háború biztosítás népfelkelők részére.

Mindenemű felvilágosítással készségesen szolgál a **Standard vezérügynöksége Piacz-utca 71.**

Oly egyének, kik életbiztosítások szerzésével óhajtanak foglalkozni, fenti vezérügynökségnél kedvező feltételek mellett alkalmazást nyerhetnek úgy helyben, mint vidéken.